

AGRESE PROTI UKRAJINĚ

Otázky a odpovědi týkající se veřejných zakázek

Dotčená ustanovení: článek 5k Nařízení Rady 833/2014

Často kladené otázky (FAQ)

Veřejná informace

[poslední aktualizace dne 26. ledna 2024]

https://finance.ec.europa.eu/document/download/ab483a0f-af69-4e4a-a814-d96d10f56fbe_en?filename=faqs-sanctions-russia-public-procurement_en.pdf

OBSAH

1. Jaký je účel těchto otázek a odpovědí?

(Poslední aktualizace: 12. května 2022)

Přijaté sankce proti Rusku jsou bezprecedentní, mají široké důsledky a nabývají okamžité účinnosti. Cílem těchto otázek a odpovědí je podpořit veřejné nákupčí z EU při jejich implementaci tím, že vysvětlí jejich logiku a poradí při aplikaci. Samotné otázky a odpovědi však nejsou právně závazné a nenahrazují příslušná zákonná ustanovení.

2. Jaký je rozsah sankcí?

(Poslední aktualizace: 12. května 2022)

Sankce se týkají probíhajících a budoucích veřejných zakázek, jakož i zadávaných veřejných zakázek a koncesí.

Vztahují se na většinu veřejných zakázek, na které se vztahují směrnice EU o zadávání veřejných zakázek (směrnice 2014/23/EU¹; 2014/24/EU²; 2014/25/EU³; 2009/81/ES⁴) a na velkou část smluv vyloučených z jejich působnosti.

3. Od kdy jsou sankce použitelné?

(Poslední aktualizace: 12. května 2022)

Sankce jsou použitelné od 9. dubna 2022. Od tohoto dne by neměly být podepisovány nové smlouvy spadající pod zákaz a začíná běžet lhůta pro ukončení stávajících smluv spadajících pod zákaz (kromě smluv o uhlí spadajících pod zákaz, které by měly být okamžitě ukončeny, pokud výkon na další 4 měsíce nebyl povolen podle čl. 5k odst. 2 písm. f) nařízení o sankcích.

4. Kdy budou ukončeny sankční smlouvy?

(Poslední aktualizace: 12. května 2022)

Probíhající smlouvy budou ukončeny do 10. října 2022, s výjimkou zvláštních případů povolených v souladu s odstavcem 2 článku 5k. Alternativně k ukončení lze smlouvy pozastavit, jak je vysvětleno v odpovědi na otázku 28.

5. Jaké smlouvy sankce zakazují?

(Poslední aktualizace: 12. května 2022)

Sankce zakazují smlouvy s:

- Ruští státní příslušníci, společnosti, subjekty nebo orgány usazené v Rusku, jakož i společnosti a subjekty, které jsou jimi přímo nebo nepřímo vlastněny z více než 50 % a osoby nabízející nebo provádějící zakázku jejich jménem
- jakákoli osoba, bez ohledu na místo jejího usazení nebo státní příslušnost, která realizuje nebo má v úmyslu realizovat zakázku s využitím ruských nebo ruských subdodavatelů, dodavatelů nebo poskytovatelů kapacity pro účast přesahující 10 % hodnoty zakázky.

¹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/23/EU ze dne 26. února 2014 o udělování koncesí, Úř. věst. L 94, 28.3.2014, s. 1. 1.

² Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/24/EU ze dne 26. února 2014 o zadávání veřejných zakázek a o zrušení směrnice 2004/18/ES, Úř. věst. L 94, 28.3.2014, s. 65.

³ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/25/EU ze dne 26. února 2014 o zadávání zakázek subjekty působícími v odvětví vodního hospodářství, energetiky, dopravy a poštovních služeb a o zrušení směrnice 2004/17/ES, Úř. věst. L 94, 28. 3. 2014 , str. 243.

⁴ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/81/ES ze dne 13. července 2009 o koordinaci postupů při zadávání některých zakázek na stavební práce, dodávky a služby veřejnými zadavateli nebo zadavateli v oblasti obrany a bezpečnosti a kterým se mění směrnice 2004/17/ES a 2004/18/ES, Úř. věst. L 216, 20.8.2009, s. 1. 76.

Viz body (a)-(c) čl. 5k odst. 1 Nařízení o sankcích⁵ pro přesnou formulaci.

6. Na jaké zakázky vyloučené ze směrnic se vztahují sankce?

(Poslední aktualizace: 12. května 2022)

Kromě oblasti působnosti směrnic se sankce vztahují také na zakázky týkající se:

- koncese udělené veřejným kupujícím na základě výhradních práv
- úlevy držitelům výhradních práv
- koncese pro leteckou a osobní dopravu
- koncese realizované mimo EU
- koncese na vodu
- koncese udělené přidruženým podnikům a společným podnikům
- koncese související s transakcemi s nemovitostmi
- rozhlasová a audiovizuální tvorba a vysílání, služby elektronických komunikací
- rozhodčí, smírčí a právní služby
- finanční nástroje, půjčky a některé služby centrálních bank
- některé služby civilní ochrany poskytované nevládními organizacemi
- politické kampaně
- loterie
- služby osobní dopravy
- nákupy spojené s utajovanými skutečnostmi z důvodu základního zájmu národní bezpečnosti země, zakázky na zpravodajskou činnost
- nákupy za účelem dalšího prodeje subjekty působícími v odvětví vodního hospodářství, energetiky, dopravy a poštovních služeb
- zakázky zadávané přidruženým podnikům a společným podnikům subjekty působícími v odvětví vodního hospodářství, energetiky, dopravy a poštovních služeb
- poštovní finanční, filatelistické, logistické služby a služby elektronickými prostředky,
- mezinárodní smlouvy a koncese v oblasti obrany a bezpečnosti
- obranné a bezpečnostní smlouvy a koncese související s programy spolupráce
- obranné zakázky a koncese pro vojenské síly rozmístěné mimo EU
- zakázky na výzkum a vývoj v oblasti obrany a bezpečnosti pro zadavatele.

Přesnou formulaci naleznete ve výčtu článků o vyloučení ze směrnic v čl. 5k odst. 1 nařízení o sankcích.

7. Na jaké zakázky se nevztahují sankce?

(Poslední aktualizace: 12. května 2022)

Veřejné zakázky, na které se sankce nevztahují, jsou:

- zadávání zakázek, na které se směrnice nevztahují a nejsou konkrétně zahrnuty do sankcí (viz ilustrativní seznam konkrétně zahrnutých zakázek v otázce výše)
- všechny zakázky pod prahovými hodnotami směrnice.

Kromě toho může příslušný vnitrostátní orgán povolit zadávání a pokračování v plnění zakázek týkajících se:

- pokračování projektů v oblasti jaderné energie, prekurzorů radioizotopů pro lékařské použití, monitorování radiace a civilní jaderné spolupráce
- mezinárodní spolupráce v kosmických programech
- nezbytně nutné zboží a služby, které nelze jinde zakoupit v dostatečném množství
- fungování diplomatických zastoupení

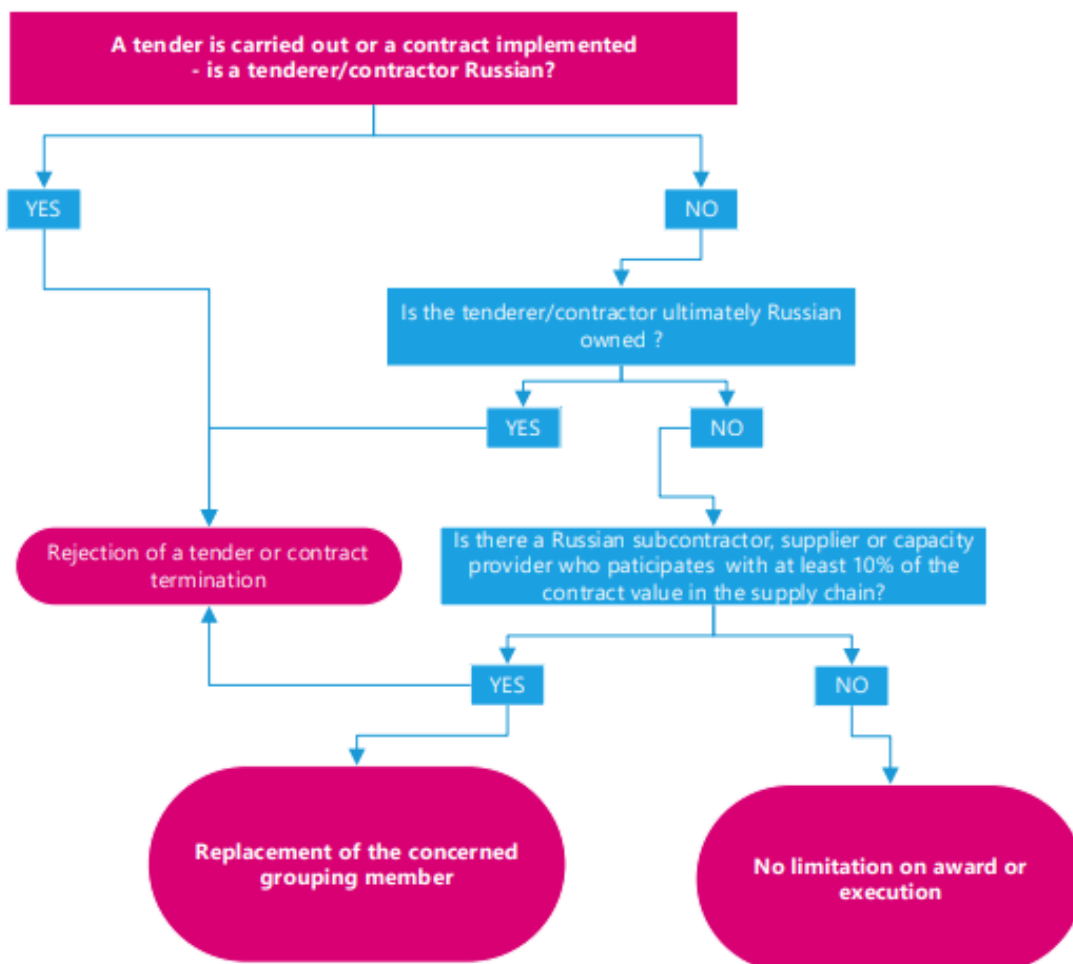
⁵ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A02014R0833-20240215>

- zemní plyn a ropa, včetně rafinovaných ropných produktů, stejně jako titan, hliník, měď, nikl, palladium, železná ruda a uhlí do 10. srpna 2022.

Přesnou formulaci viz čl. 5k odst. 1 a 2 nařízení o sankcích.

8. Jaká je obecná logika sankcí za veřejné zakázky?

(Poslední aktualizace: 12. května 2022)

9. Vztahují se sankce za veřejné zakázky na konkrétní odvětví?

(Poslední aktualizace: 12. května 2022)

Ne, sankce v zásadě pokrývají všechna odvětví, na která se vztahují směrnice, a další oblasti uvedené v otázce 5. Na další specifické oblasti vyloučené z právních předpisů EU o zadávání veřejných zakázek se sankce rovněž nevztahují.

10. Kterých veřejných zadavatelů se sankce týkají?

(Poslední aktualizace: 12. května 2022)

Všichni veřejní nákupčí z členských států EU jsou vázáni sankcemi.

11. Co by měli dělat, pokud jde o probíhající smlouvy a nové smlouvy?

(Poslední aktualizace: 12. května 2022)

Probíhající smlouvy, na které se vztahují sankce, nelze dále provádět. Musí být tedy ukončeny. V tomto kontextu:

- Všichni veřejní zadavatelé by si měli ověřit, zda uzavřeli veřejnou zakázku nad prahové hodnoty EU pro veřejné zakázky.
- U těchto zakázek by veřejní zadavatelé měli:
 - zvážit možnost ruského zapojení ve smyslu čl. 5k odst. 1,
 - zkontrolovat, zda se na rozsah smluv s ruskou účastí v zásadě vztahují sankce (pravděpodobně jsou).
- Aby bylo zajištěno, že se na zakázce nebude podílet Rusko, může si veřejný zadavatel vyžádat prohlášení dodavatele v následujících řádcích:
Čestně prohlašuji, že na zakázce se společností, kterou zastupuji, není žádná ruská účast překračující limity stanovené v článku 5k nařízení Rady (EU) č. 833/2014 ze dne 31. července 2014 o omezujících opatřeních s ohledem na kroky Ruska destabilizující situaci na Ukrajině.
Zejména prohlašuji, že:
 - (a) *dodavatel, kterého zastupuji (a žádná ze společností, které jsou členy našeho konsorcia), není ruským státním příslušníkem ani fyzickou či právnickou osobou, subjektem nebo orgánem usazeným v Rusku;*
 - (b) *dodavatel, kterého zastupuji (a žádná ze společností, které jsou členy našeho konsorcia), není právnickou osobou, subjektem nebo orgánem, jehož vlastnická práva přímo nebo nepřímo vlastní z více než 50 % subjekt uvedený v bodě (a) tohoto odstavce;*
 - (c) *ani já, ani společnost, kterou zastupujeme, nejsme fyzickou nebo právnickou osobou, subjektem nebo orgánem jednajícím jménem nebo na pokyn subjektu uvedeného v písmenu a) nebo b) výše,*
 - (d) *subdodavatelé, dodavatelé nebo subjekty, na jejichž kapacity se dodavatel, kterého zastupuji, nespolehá, se nepodílejí subjekty uvedené v písmenech a) až c) vyšší než 10 % hodnoty zakázky.*
- Vzhledem k jednotlivým finančním sankcím, které jsou rovněž v platnosti, může veřejný zadavatel k výše uvedenému prohlášení zhotovitele doplnit následující řádky:
 - (e) *dodavatel, kterého zastupuji (a společnosti, které jsou členy našeho konsorcia nebo kterýkoli z jejich subdodavatelů), není terčem sankcí EU, jako jsou sankce vůči osobám uvedeným v příloze I nařízení Rady (EU) č. 269/2014⁶, ani není vlastněna ani ovládána osobami uvedenými na seznamu. Kritériem, které je třeba vzít v úvahu při posuzování, zda právnická osoba nebo subjekt je vlastněna jinou osobou nebo subjektem, je držení více než 50 % vlastnických práv subjektu nebo v něm většinový podíl⁷.*
- V případě jakýchkoli pochybností by si veřejní zadavatelé měli vyžádat dodatečné informace, vysvětlení nebo dokumenty nebo provést další ověření, aby zajistili pravdivost prohlášení a informací poskytnutých zhotovitelem, například kontrolou nepříznivého (negativního) mediálního pokrytí a prošetřením podnikových struktur. např. prostřednictvím rejstříků skutečných vlastníků.

12. Co by měli veřejní zadavatelé dělat s ohledem na budoucí smlouvy?

(Poslední aktualizace: 12. května 2022)

Všem veřejným zadavatelům důrazně doporučujeme, aby si se zadávací dokumentací vyžádali výše uvedené prohlášení. Mohou považovat za vhodné požádat uchazeče o podrobné informace nebo dokumentaci o jejich

⁶ Konsolidovaný seznam osob, na které se vztahují finanční sankce EU, naleznete zde:

<https://data.europa.eu/data/datasets/consolidated-list-of-persons-groups-and-entities-subject-to-eu-financial-sanctions?locale=en>

⁷ viz Osvědčené postupy EU pro účinné provádění omezujících opatření, zejména body 62 a 63:

<https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-10572-2022-INIT/en/pdf>

konečném skutečném vlastnictví (v případě konsorcií všichni členové konsorcia) a případně také o subdodavatele, dodavatele a subjekty, na které se spoléhají.

Výše uvedené informace mohou být rovněž požadovány později, při dodržení zásady rovného zacházení s uchazeči a poskytnutí přiměřené lhůty na reakci.

Veřejní zadavatelé si mohou vyžádat dodatečné informace v případě důvodných pochybností ohledně obdržených informací.

13. Pokud dojde k ukončení smlouvy kvůli těmto sankcím, lze zadat novou na základě jednacího řízení bez uveřejnění?

(Poslední aktualizace: 12. května 2022)

Probíhající zakázky lze v zásadě stále provádět do 10. října 2022. Veřejní zadavatelé by tedy měli mít možnost do té doby v případě potřeby zadat novou zakázku, která nahradí starou zakázku. Mohou nastat specifické situace, např. v případě zakázek vyžadujících zvláště dlouhou přípravu a výběrové řízení, kde to není možné.

Každé zadání zakázky na základě výběrového řízení bez předchozího zveřejnění oznámení o zakázce musí být individuálně odůvodněno. Ukončení smlouvy z důvodu sankcí lze považovat za nepředvídatelnou událost. Mělo by se však analyzovat, zda je nový kontakt nezbytný a zda je jeho uzavření mimořádně naléhavé. S ohledem na přechodné období pro ukončení smluv to nelze předpokládat. Zadání nové zakázky v přechodném období by mělo být obecně možné, buď pomocí běžného, nebo zrychleného řízení.

Podrobnosti o mimořádných postupech naleznete ve sděleních Komise o zadávání veřejných zakázek v krizové situaci Covid-19⁸ a azylovou krizovou situací⁹ lze konzultovat.

14. Co když veřejný kupující podepsal zakázanou smlouvu po datu uplatnění sankcí?

(Poslední aktualizace: 12. května 2022)

Taková smlouva sice původně neměla být uzavřena, ale je platná, dokud nebude vypovězena nebo prohlášena za neplatnou rozhodnutím soudu. Pokud je tedy uzavřena omylem, měla by být co nejdříve ukončena.

Je třeba poznamenat, že to formálně představuje porušení nařízení o sankcích a mělo by to podléhat trestnímu stíhání a sankcím.

15. Může veřejný kupující stále nakupovat ruskou energii nebo plyn?

(Poslední aktualizace: 12. května 2022)

Ano, stále je možné je zakoupit z Ruska, i když v některých případech může vyžadovat povolení příslušných vnitrostátních orgánů.

Na nákupy energie a paliva pro výrobu energie subjekty poskytujícími plyn, teplo a elektřinu veřejnosti se sankce nevztahují (výjimky ze směrnice 2014/25/EU, v jejím čl. 23 písm. b), nezahrnuté do sankcí Nařízení).

Nákup plynu je rovněž obecně osvobozen (čl. 5k odst. 2 písm. e) na základě povolení. Jak je vysvětleno v odpovědi na otázku 9, všichni veřejní zadavatelé by měli analyzovat, zda jejich smlouvy podléhají sankcím. Pokud tedy veřejný kupující nakupující plyn pro sebe zjistí nebo se od svého dodavatele dozví, že plyn pochází od ruských subjektů (včetně subdodavatelů nebo dodavatelů), musí požádat příslušný vnitrostátní orgán o povolení zachovat podmínky stávající smlouvy i po 10. 2022 (uvedeno v příloze I nařízení 833/2014).

⁸ Sdělení Komise, Pokyny Evropské komise k používání rámce pro zadávání veřejných zakázek v mimořádné situaci související s krizí COVID-19, C/2020/2078; <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.CI.2020.108.01.0001.01.ENG>. Viz zejména jeho bod 2.3.

⁹ Sdělení Komise Evropskému parlamentu a Radě o pravidlech pro zadávání veřejných zakázek v souvislosti se současnou krizí v oblasti azylu, COM/2015/0454 final; <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52015DC0454>. Viz zejména oddíl 3

16. Platí limit 10 % ruských subdodávek, dodávek nebo poskytování kapacity individuálně nebo kumulativně?

(Poslední aktualizace: 12. května 2022)

Platí individuálně pro každého subdodavatele, dodavatele nebo poskytovatele kapacity. Pokud se jedná o více než jeden pokrytý subjekt, musí hodnota jejich účasti alespoň v jednom případě dosáhnout 10 %, aby mohly být uplatněny sankce.

17. Vztahuje se 10% ruský limit na subdodávky a dodávky pouze na první krok nebo i dále v dodavatelském řetězci?

(Poslední aktualizace: 12. května 2022)

Pojmy „subdodavatelé“ a „dodavatelé“ zahrnují celý dodavatelský řetězec, nikoli pouze přímé dodavatele. Smlouvy jsou tedy kryty i v případě, že 10 % ruských subdodávek nebo dodávek je poskytováno prostřednictvím zprostředkovatelských subjektů.

18. Jak se uplatní limit 10 % ruských subdodávek a dodávek, pokud je subdodavatel nebo dodavatel pouze částečně vlastněn subjektem, na který se vztahují sankce?

(Poslední aktualizace: 12. května 2022)

Pokud je subdodavatel, který představuje více než 10 % hodnoty zakázky, z více než 50 % vlastněn ruským subjektem nebo státním příslušníkem, jedná se o krytého subdodavatele.

19. Jsou subdodavatelé, dodavatelé nebo subjekty, na jejichž kapacity se spoléhá, pouze ti, o kterých kupující ví?

(Poslední aktualizace: 12. května 2022)

Ne, znamená to jakékoli třetí strany zapojené do více než 10 % hodnoty smlouvy.

20. Kdo je míněn subdodavatelem, dodavatelem nebo subjekty, na jejichž kapacity se spoléhá? Co když tyto subjekty nakonec zakázku vůbec nerealizují?

(Poslední aktualizace: 12. května 2022)

Tyto pojmy zahrnují všechny subjekty, které plní část smlouvy, tj. poskytují služby nebo stavební práce nebo dodávají jakýkoli druh dodávky. Vztahují se také na jakýkoli subjekt uvedený v nabídce, i když nakonec žádnou část zakázky v praxi nerealizuje a na jeho kapacitu se pouze spoléhá pro účely splnění výběrových kritérií.

21. Lze nahradit subdodavatele, dodavatele nebo poskytovatele kapacity?

(Poslední aktualizace: 12. května 2022)

Ano, veřejný zadavatel, který obdrží nabídku nebo má smlouvu zahrnující sankcionovanou ruskou účast, by měl v souladu se zásadou nediskriminace a rovného zacházení požadovat od uchazeče nebo dodavatele jeho nahrazení v souladu s čl. 63 odst. 2 a čl. 71 odst. 6. b) směrnice 2014/24/EU, čl. 79 odst. 1 až 2 a čl. 88 odst. 6 písm. b) směrnice 2014/25/EU, čl. 42 odst. 4 písm. b) směrnice 2014/23/EU a do analogie by měla nabízet možnost jejího nahrazení v případě směrnice 2009/81/ES. Náhrada navržená uchazečem nebo zhotovitelem by měla být přijata, pokud navrhovaný nový subdodavatel, dodavatel nebo poskytovatel kapacity není v situaci vyloučení (včetně současných sankcí) a po výměně zůstávají výběrová kritéria uchazečem nebo zhotovitelem splněna.

V případě, že dodavatel nebo uchazeč nenavrhl náhradu nebo pokud navrhovaná náhrada nebyla přijatelná, s přihlédnutím rovněž k zásadám nediskriminace a rovného zacházení, nabídka by měla být zamítnuta nebo smlouva ukončena.

22. Lze člena konsorcia nahradit?

(Poslední aktualizace: 12. května 2022)

Ne, všichni členové konsorcia, skupiny fyzických nebo právnických osob nebo veřejnoprávních subjektů, když společně podají nabídku mající společnou a nerozdílnou odpovědnost za realizaci zakázky, tvoří společně jeden hospodářský subjekt, a proto je nelze nahradit.

23. Týká se ruské vlastnictví pouze bezprostředního vlastníka nebo až konečného skutečného vlastníka?

(Poslední aktualizace: 12. května 2022)

Sankce vylučují jakékoli ruské vlastnictví nad 50 %, až po konečného skutečného vlastníka. Je-li ruská účast částečná, měl by se podle potřeby vypočítat a shrnout podíl, i když částečné vlastnictví pochází z různých úrovní vlastnictví.

Pokud tedy uchazeče z 30 % vlastní ruský občan a ze 70 % společnost z EU, kterou ze 40 % vlastní ruský subjekt, je uchazeč z 58 % vlastněn zahrnutými subjekty a měl by být vyloučen.

24. Jak se stanoví podíl státní příslušnosti vlastníka v případě společností kotovaných na burze?

(Poslední aktualizace: 12. května 2022)

Každá společnost, která se účastní řízení o zadávání veřejných zakázek nebo zakázky, ať už je kotovaná na burze cenných papírů či nikoli, je povinna poskytnout podrobné informace o svých majitelích v rozsahu nezbytném k prokázání, že není ve vlastnictví Ruska nad zakázaný limit.

25. Je požadování informací o vlastnictví v souladu s pravidly o ochraně osobních údajů?

(Poslední aktualizace: 12. května 2022)

Informace o vlastnictví jsou nezbytné pro provádění nařízení o sankcích. Veřejní zadavatelé jsou tedy oprávněni o to žádat podle článku 6 GDPR¹⁰. Přesto stále platí všechna pravidla o ochraně osobních údajů (GDPR)¹¹. Informace tak musí být chráněny, nebudou sdíleny nad rámec účelu, pro který byly získány, a zničeny, když nejsou potřeba.

26. Mohou se vyloučení uchazeči dovolávat porušení zásady transparentnosti?

(Poslední aktualizace: 12. května 2022)

Ne. Nařízení o sankcích je přímo a okamžitě použitelné od svého vstupu v platnost a skutečnost, že toto vyloučení nebylo uvedeno v zadávací dokumentaci nebo že není obsaženo v platné směrnici o zadávání veřejných zakázek, je irelevantní.

27. Mohou být zakázky podléhající sankcím stále zadány, pokud jejich plnění skončí před 10. říjnem 2022?

¹⁰ Nařízení EP a Rady (EU) 2016/679 - <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A02016R0679-20160504&qid=1532348683434>

¹¹ Nařízení EP a Rady (EU) 2016/679 - <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A02016R0679-20160504&qid=1532348683434>

(Poslední aktualizace: 12. května 2022)

Ne. Smlouvy, na které se vztahují sankce, nelze zadat, i když by plnění smlouvy skončilo před 10. říjnem 2022.

28. Může být smlouva pouze pozastavena a nikoli ukončena?

(Poslední aktualizace: 12. května 2022)

Nařízení o sankcích zakazuje plnění smlouvy. Smlouvu lze proto v souladu s vnitrostátním právem ukončit nebo pozastavit na dobu neurčitou a bezpodmínečně.

29. Budou sankcionované společnosti vyloučeny ze seznamu Dynamic Purchasing Systems?

(Poslední aktualizace: 12. května 2022)

Vzhledem k tomu, že dynamický nákupní systém není smlouvou, účast zahrnutých subjektů na seznamu by měla být považována za zmrazenou a neměly by se jim zasílat žádné výzvy.

30. Co znamená jednání jménem nebo na pokyn krytých subjektů?

(Poslední aktualizace: 12. května 2022)

Jedná se o věcné posouzení, které musí provést kupující. Komise ve svém stanovisku ze dne 17. října 2019 poskytla pokyny, jak to posoudit:

https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/business_economy_euro/banking_and_finance/documents/191017-opinion-regulation-2014-833-article-5-1_en.pdf

„V případě neexistence definice a/nebo kritérií, která lze použít k posouzení toho, zda subjekt jednal jménem nebo na pokyn cílového subjektu, by NCA měl vzít v úvahu všechny relevantní okolnosti, aby zjistil danou situaci. Ty mohou zahrnovat například přesnou vlastnickou/kontrolní strukturu, včetně vazeb mezi fyzickými osobami; povaha a účel transakce spolu s uvedenými obchodními povinnostmi subjektu, který je vlastněn nebo ovládán; předchozí případy jednání jménem nebo na pokyn cílového subjektu; zveřejnění třetími stranami a/nebo faktické důkazy naznačující, že pokyny vydal cílový subjekt.“

31. Jak se počítá 50% vlastnictví v případě konsorcií?

(Poslední aktualizace: 12. května 2022)

Limit se počítá individuálně. Platí pro každého člena konsorcia. Žádný z nich nemůže vlastnit Rus z více než 50 %.

32. Zakazují sankce smlouvy s ruskou společností nebo ruským vlastníkem, který sám je vlastněn neruskou společností nebo jednotlivcem?

(Poslední aktualizace: 12. května 2022)

Zákaz se vztahuje na všechny společnosti usazené v Rusku, nezávisle na jejich vlastnictví, jakož i na společnosti, které jsou přímo nebo nepřímo vlastněny ruským státním příslušníkem nebo společností usazenou v Rusku z více než 50 %. A to bez ohledu na to, zda jsou tyto společnosti ve vlastnictví společnosti, která není usazena v Rusku, nebo ve vlastnictví ruské společnosti či státního příslušníka.

Zda ruská společnost je nebo není vlastněna neruskou společností nebo jednotlivcem, tedy není relevantní.

33. Vztahují se sankce na zakázky pod prahovými hodnotami EU pro veřejné zakázky?

(Poslední aktualizace: 12. května 2022)

Ne, na zakázky pod prahovými hodnotami EU pro veřejné zakázky se sankce nevztahují. Smlouva však nesmí být uměle rozdělena na části. V případě, že je smlouva uměle rozdělena s cílem vyhnout se prahové hodnotě, je třeba ji považovat za jednu smlouvu a jako takovou se na ni vztahují sankce.

34. Podléhají rozhodnutí související se sankcemi přezkumu jako jiná rozhodnutí o veřejných zakázkách?

(Poslední aktualizace: 12. května 2022)

Ano, rozhodnutí veřejných kupujících související s nařízením o sankcích podléhají přezkumu jako jakákoli jiná rozhodnutí přijatá v souvislosti se smlouvami spadajícími do působnosti směrnic 2014/23/EU, 2014/24/EU, 2014/25/EU a 2009 /81/EC. Uchazeč, který má nebo měl zájem na získání konkrétní zakázky a který byl poškozen nebo riskuje, že bude poškozen rozhodnutím veřejného zadavatele, které je údajně v rozporu s nařízením o sankcích, tak může podat stížnost k orgánu pro kontrolu zadávání veřejných zakázek v prvním stupni.

Rozhodnutí o ukončení probíhající veřejné zakázky na základě nařízení o sankcích podléhají přezkumu na základě vnitrostátního práva, stejně jako jakýkoli jiný aspekt realizace veřejných zakázek. Zároveň nelze požadovat náhradu škody za jejich ukončení dle čl. 11 Nařízení o sankcích.

35. Mohou být veřejní nákupčí zodpovědní za ukončení probíhajících smluv se sankcionovanými stranami? Jaký je právní základ pro vyloučení nároků na náhradu škody?

(Poslední aktualizace: 12. května 2022)

Nároky na náhradu škody jsou vyloučeny článkem 11 nařízení o sankcích („doložka o nenárokování“). Podle této klauzule ruské strany a osoby jednající jejich jménem nemohou získat náhradu za škody vyplývající z toho, že posledně uvedené dodržely povinnosti podle nařízení o sankcích.

36. Je společnost usazená v Německu s jednatelem ruské státní příslušnosti a německého bydliště vyloučena ze zadávání nebo plnění veřejných zakázek, pokud je dosaženo prahové hodnoty?

(Poslední aktualizace: 23. května 2022)

Ne, není to vyloučeno na základě nařízení o sankcích, protože smlouva je podepsána se společností se sídlem v Německu, nikoli s jejím generálním ředitelem.

37. Jak se ustanovení článku 5k vztahují na osobu s dvojitou státní příslušností – ruskou a jinou?

(Poslední aktualizace: 26. srpna 2022)

Článek 5k se vztahuje na ruské občany a nestanoví výjimky pro dvojí občanství. Ruská národnost je tedy rozhodující a jakékoli jiné občanství je irelevantní.

38. Kdy lze prohlášení o neúčasti Ruska považovat za dostatečné a kdy je třeba požadovat dodatečné informace?

(Poslední aktualizace: 26. srpna 2022)

Jedná se o individuální posouzení zadavatele každé konkrétní zakázky a uchazeče s přihlédnutím k velikosti a významu zakázky, povaze zakázky a jejím konkrétnímu trhu, geografické poloze realizace zakázky, konkrétním připomínkám souvisejícím s uchazečem a jeho nabídkou a obecné informace známé kupujícímu.

V každém případě by informace o ruské účasti měly být požadovány v celém vlastnickém řetězci (až po konečného skutečného vlastníka) pouze v případě potřeby. To by nebyl případ, kdy lze vyloučit, že existuje jakákoli individuální nepřímá ruská účast přesahující 10 % hodnoty zakázky směrem dolů v dodavatelském řetězci (všichni subdodavatelé a dodavatelé a jejich subdodavatelé a dodavatelé).

39. Může příslušný vnitrostátní orgán vydat obecné povolení pro určité typy smluv?

(Poslední aktualizace: 26. srpna 2022)

Nařízení o sankcích zmocňuje příslušné vnitrostátní orgány k poskytování povolení v určitých případech uvedených v čl. 5k odst. 2 a neupravuje postup ani mechanismus udělování těchto povolení. Příslušné vnitrostátní orgány jsou proto oprávněny rozhodnout, že zadávání určitých skupin nebo typů zakázek je povoleno. Takové blokové povolení může mít za následek osvobození kupujících od potřeby analyzovat nebo kontrolovat situace v rámci konkrétních smluv, pokud dodržují podmínky těchto povolení.

40. Může příslušný vnitrostátní orgán povolit provedení již udělených zakázek?

(Poslední aktualizace: 26. srpna 2022)

Povolení orgánů podle čl. 5k odst. 2 uvedené v předchozí otázce se vztahuje jak na zadávání zakázek, tak na jejich pokračování.

41. Kdy musí veřejný kupující požádat o povolení?

(Poslední aktualizace: 26. srpna 2022)

Formálně neexistuje žádná lhůta pro podání žádosti. O povolení by však mělo být požádáno co nejdříve, aby bylo zajištěno, že bude získáno včas před zadáním nové zakázky nebo aby byl dostatek času na nové zadávací řízení v případě, že příslušný vnitrostátní orgán povolení odmítne.

42. Lze smlouvy ukončit před 10. říjnem 2022?

(Poslední aktualizace: 26. srpna 2022)

Nařízení o sankcích zakazuje uzavírat smlouvy až od 10. října 2022. Nařízení o sankcích tedy není právním základem pro jejich ukončení dříve.

V praxi nelze většinu smluv vypovědět ze dne na den. Postup ukončení by proto měl začít dostatečně brzy, aby bylo zajištěno, že smlouvy nebudou plněny po 10. říjnu 2022.

Zatímco nařízení o sankcích je právním základem pro ukončení smluv, postup podléhá vnitrostátnímu právu.

43. Vztahují se sankce na ruské státní příslušníky, kteří získali status uprchlíka (s ohledem mimo jiné na Úmluvu o uprchlících z roku 1951)?

(Poslední aktualizace: 26. srpna 2022)

Článek 8 Úmluvy o uprchlících z roku 1951¹¹ uvádí, že výjimečná opatření, která mohou být přijata proti osobě, majetku nebo zájmům státních příslušníků cizího státu, se nevztahují na uprchlíka, který je formálně státním příslušníkem uvedeného státu, pouze z důvodu takové národnosti.

Článek 18 Listiny základních práv EU stanoví, že „právo na azyl je zaručeno při řádném respektování pravidel Ženevské úmluvy ze dne 28. července 1951 a protokolu ze dne 31. ledna 1967 o právním postavení uprchlíků...“.

V souladu s těmito ustanoveními se proto ustanovení článku 5k nařízení o sankcích nevztahují na ruské státní příslušníky, kteří získali postavení uprchlíka v některém z členských států EU.

44. Vztahují se sankce na zásoby zakoupené dříve, ať už jsou skladované, opakovaně prodané nebo použité?

(Poslední aktualizace: 26. srpna 2022)

Sankce se vztahují na uzavírání veřejných smluv po 9. dubnu 2022 a na plnění předchozích smluv od 10. října 2022.

Sankce se nevztahují na předmět nabídky nebo smlouvy (dodávky), ale na subjekty vlastněné Ruskem nebo Ruskem (dodavatel, subdodavatel, dodavatel nebo poskytovatelé kapacit), které se podílejí na realizaci zakázky (při účasti nad 10 % hodnoty smlouvy) po 9. dubnu 2022 u nově uzavřených smluv nebo od 10. října 2022 u smluv dřívějších.

Sankce se tedy neuplatní v případě, kdy dodavatel, subdodavatel, dodavatel nebo poskytovatelé kapacit podílející se na realizaci zakázky před podáním nabídky nebo zadáním zakázky a před 9. dubnem 2022 nakoupil dodávky (přes 10 procent zakázky hodnota) od ruského nebo ruského subjektu.

45. Musí být subdodávky kontrolovány v celém dodavatelském řetězci, aby se zajistilo, že tam není zapojeno Rusko?

(Poslední aktualizace: 26. srpna 2022)

Ruská účast by měla být kontrolována, pokud existuje možnost subdodavatele nebo dodavatele, jehož účast přesahuje 10 % hodnoty zakázky, a to i daleko v dodavatelském řetězci, např. energie nebo surovin.

46. Vztahují se sankce na položky v hodnotě nižší než 80 000 EUR (nebo 1 milion EUR v případě prací) a představující méně než 20 % hodnoty zakázky, které jsou součástí?

(Poslední aktualizace: 26. srpna 2022)

Ano, oni dělají. Ustanovení čl. 5 odst. 10 směrnice 2014/24/EU¹² umožňuje zadávat takové zakázky bez výběrového řízení, ale to je nevylučuje z oblasti působnosti směrnice. Vzhledem k tomu, že se na ně vztahuje směrnice, vztahuje se na ně také nařízení o sankcích.

47. Pokud má společnost z EU stálou pobočku v Rusku, vztahuje se na pobočku této společnosti z EU nařízení o sankcích?

To závisí na tom, zda pobočka splní podmínky nebo čl. 5 k (1). To je třeba posuzovat případ od případu.

48. Jaký je vztah mezi článkem 5k a článkem 5aa?

(Poslední aktualizace: 26. srpna 2022)

Článek 5aa se týká zejména subjektů vlastněných ruským státem, ale obecně zakazuje transakce s nimi, nejen v rámci veřejných zakázek. Článek 5k se vztahuje na transakce veřejných subjektů EU se všemi ruskými subjekty, včetně fyzických osob, v souvislosti s veřejnými zakázkami. Obě ustanovení tak mají různou působnost, která se může v jednotlivých případech překrývat.

49. Jaký je vztah mezi článkem 5k nařízení Rady (EU) 833/2014 a článkem 2 nařízení Rady 269/2014?

(Poslední aktualizace: 26. srpna 2022)

Obě ustanovení musí být dodržena, a proto je třeba jejich použitelnost kontrolovat souběžně. K zákazu jednání postačí, že se použije jedno z obou ustanovení.

¹² Článek 16 odst. 10 Nařízení 2014/25/EU